

Mämmi ja yllätysvieras

Kurkistusikkuna kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuuteen

Helsinki on kansainvälinen suurkaupunki. Kansainvälisyys tarkoittaa sitä, että Helsinki on kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Moninaisuus on osa lapsen arkea ja varhaiskasvatuksessa moninaisuus luo mahdollisuuksia havainnoida, tutkia ja ihmetellä millä tavoin moninaisuus arjessa näkyy. Varhaiskasvatuksessa on myös mahdollisuus jakaa ryhmän kesken erilaisia tapoja, juhlia ja perinteitä. Jakaminen mahdollistaa lapsille tavan tulla nähdyksi, kuulluksi ja ymmärretyksi, mikä vahvistaa lapsen identiteettiä. Jakaminen myös laajentaa lapsen näkökulmaa moninaiseen arkeen, jossa Helsingissä eletään.

“Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky tarkastella omia arvoja ja asenteita. Toimiva vuorovaikutus erilaisista kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien ihmisten kanssa edellyttää oman ja muiden kulttuurin ja katsomuksellisen taustan ymmärtämistä ja kunnioittamista. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Varhaiskasvatuksessa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa ja myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön. Eri kulttuuritaustoista peräisin olevien satujen, leikkien, juhlaperinteiden ja ruokailutapojen kautta edistetään kulttuureihin tutustumista ja lapsen kulttuuri-identiteetin rakentumista.”

Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma s.14 (tummennukset Mämmi-työryhmä)

Tervetuloa Mämmin ja kavereiden matkaan!

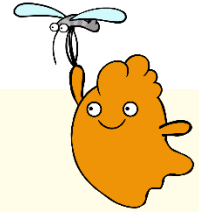
Mämmi ja yllätysvieras -video kannustaa tarkastelemaan erilaisia tapoja, juhlia ja perinteitä, joihin liitymme. Tavat muodostuvat monesti niin totutuiksi, että niitä ei osaa edes selvästi eritellä. Uudenlainen näkökulma toisenlaisesta tapakulttuurista voi tarjota mahdollisuuden ihmetellä ja nähdä omia tapoja uudella tavalla. Katselu ja ihmettely rikastuttavat itseyttä ja auttaa oivaltamaan erilaisten tapojen olemassaolon taustoja.

Juhlat ovat tärkeä osa tapojamme ja osa elämän rytmittämistä. Juhlat ja perinteet luovat yhteisöllisyyttä ja niillä on merkittävä rooli myös erilaisten elämän virstanpylväiden esiin nostamiseksi. Mitä ja miksi jotain juhliitaan? Miksi syntymäpäivät ovat juhlan aihe, entä joulun tai uuden vuoden juhliminen? Videon kautta voi pohtia erilaisia juhlimisen tapoja ja syitä. Voisiko keksiä oman juhlan meidän ryhmälle? Mitä me juhlimme ja miten?

Tapoihin ja juhliin liittyy myös paljon perinteitä. Perinteet linkittävät osaksi historiallista jatkumoa ja yhteistä tarinaa. Jokainen kuitenkin myös kirjoittaa jatkuvasti omaa tarinaa ja luo omia uusia perinteitä. Mämmi ja kaverit rohkaisevat videon kautta myös pohtimaan minkälaisia perinteitä meillä on ja minkälaisia uusia perinteitä voisimme itse keksiä?

Juhlien, tapojen ja perinteiden kautta on myös hyvä tehdä tutkimusmatka historiaan. Miten ennen onkaan joulua juhlistettu? Milloin syntymäpäiviä on alettu juhlistaa? Onko uusi vuosi aina ollut suuri juhla ilotulitukseksi?

Mämmi kavereineen kutsuukin teidät mukaan tapojen, juhlien ja perinteiden matkaan ilmiöpohjaisesti. Mukaan voi liittää monipuolisesti erilaisia menetelmiä taiteesta historiaan ja dialogeista leikkeihin. Alla on esimerkkityöskentelyjä innoitukseksi lapsiryhmän, työyhteisön ja vanhempainillan toimintaa ja tilaisuuksia varten. Mämmi ja yllätysvieras ei arvota erilaisia tapoja, juhlia tai perinteitä, vaan kutsuu uteliaasti pohtimaan ja tutkailemaan niitä. Oivaltavia ja iloisia hetkiä Mämmin parissa!

Vinkkejä toimintaan!

Miellekarttatyöskentely:

Miellekarttatyöskentely sopii lapsille, vanhemmille sekä työntekijöille. Miellekartan avulla saadaan näkyville ryhmän ajatusten koko kirjo ja sen avulla voidaan ideoida toimintaa ja leikkejä!

Vanhempainilta:

Mämmi ja yllätysvieras voi toimia virittelijänä myös vanhempainillassa. Materiaalin kautta voi olla hyvä lähestyä perheiden erilaisia perinteitä ja juhlia sekä kuulla perheiden toiveita ryhmän toiminnan suhteen. Mitä meidän ryhmässä halutaan juhlia?

- **Vanhempien toiveiden esiin saaminen:** Videon katselun jälkeen voi virittää keskustelun tai ideakarttatyöskentelyn siitä, mitä juhlia vanhemmat toivovat ryhmässä huomioitavan.
- **Miten erilaiset juhlat vuoden aikana rakennetaan ja miten ne päätetään?** Videon avulla voi puhua osallistumisen eri tavoista. Toisen juhlassa voi olla vieraana tutustumassa tai osallistumassa täysimittaisesti. Keskustelussa voi myös käydä läpi VASUn tavoitteita moninaisuuden osalta.

Toiminnan suunnittelu:

Mämmiä voi hyödyntää myös toiminnan suunnittelussa. Se voi toimia henkilökunnan suunnittelupäivässä tai lasten kanssa yhdessä tehtävässä suunnittelussa virikemateriaalina ja ajatusten liikkeelle laittajana. Mukavia juhlahetkiä!

- **Yhteisen juhlan suunnittelu lasten kanssa:** Katsokaa video ja pohtikaa mitä ryhmän kesken halutaan juhlia ja mitä kaikkea kuuluu juhlaan. Rakentakaa vaikka ryhmän oma juhlakalenteri vuodelle!
- **Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistamista:** Videon avulla on mahdollista osallistaa lapsia ja perheitä ryhmän toiminnan suunnitteluun. Rakennetaan ryhmän vuoden juhlakalenteri lasten ja perheiden kanssa. Mitä ja miten me juhlimme esim. Itsenäisyyspäivää, halloweenia, syntymäpäiviä ym? Työyhteisö voi tehdä suunnittelua näin osallistaen perheitä tai vaikka ensin itse pohtia erilaisten tapojen, juhlien ja perinteiden näkymistä ryhmässä.
- **Ketkä ovat juhlassa mukana?** Juhliin kutsutaan vieraita. Kenen juhlat on kyseessä ja ketkä voivat osallistua vieraina? Miettikää minkälaisissa rooleissa juhliin voi osallistua. Tehkää omat kutsut, joissa huomioidaan erilaiset osallistumisen ja kutsuttuna vieraana olemisen mahdollisuudet.
- **Miten juhla rakennetaan yhdessä ja kestävästi?** Minkälainen juhla voisi olla aidosti kaikille yhteinen? Rakentakaa ryhmän yhteinen juhla tai yhteisiä perinteitä, jotka ovat jokaiselle ryhmän jäsenelle aidosti oma ja samalla kaikille yhteinen. Esimerkiksi syyskauden avajaiset tai ryhmän vuosipäivä.
- **Rakennetaan yhdessä pitkää leikkiä juhlan rakentamisen kautta:** Mämmi ja yllätysvieras- video voi toimia lähtölaukauksena tässä tai reflektointina kesken suunnittelun. Minkälainen pitkä juhlan rakentaminen voisi toimia? Voisiko kevätkauden päätösjuhlaa rakentaa parin kuukauden ajan erilaisten taitojen ja toimintojen kautta osallisuus ja moninaisuus huomioiden.

Leikkejä lapsiryhmän kanssa:

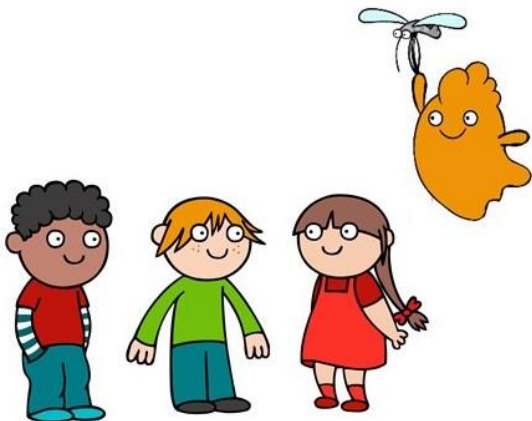
- **Tee itse uusi käsikirjoitus ja keksi tarinalle jatko:** Mämmi ja yllätysvieras videon juonenkulku on yksi monista vaihtoehdoista, tarina voisi edetä monella muullakin tavalla. Keksikää erilaisia juonenkään- teitä ja käsikirjoittakaa oma tarina. Mitä tekisitte toisin, mitkä kohdat tarinassa ovat käännteentekeviä ja vaikuttavat oleellisesti lasten juhlan viettoon? Voitte myös pohtia millä eri tavoin tarina jatkuisi? Videoikaa omia pieniä esityksiä, näytelkää itse, tehkää keppinukke-esityksiä tai pöytäteatteriversioita ym. Mistä materiaalista Mämmin ja Sirkkan voisi tehdä? Kokeilkaa -muotoilla Mämmi esim. taikataiki- nasta ja Sirkka vaikkapa rautalangasta. Animaatiohahmot löytyvät tulostettaviksi myös Mämmi tsempaa- sivuilta.
- **Oman juhlan suunnittelu - osallisuuden vahvistaminen ja yhteisön rakentaminen:** Keksikää lapsi- ryhmän ikioma juhla. Mitä siinä juhlittaisiin ja miten? Mikä olisikaan juhlan nimi ja miten siihen valmistaudutaan? Onko juhlassa jotakin tarjoilua ja juhlatilan koristelua? Sisältääkö juhla musiikkia ja jos sisältää, minkälaista? Voisiko juhlan avata myös päiväkodin muille ryhmille tai ryhmän vanhem- mille? Pitäisikö juhlaan suunnitella oma kutsu visuaalisine ilmeineen?
- **Tapojen ja juhlien moninaisuus:** Lapsen mukana tulee päiväkotiin myös tavat, juhlat ja kulttuuri. Jo- kainen perhe luo omat traditionsa, vaikka he ehkä edustavatkin tiettyä kulttuuria ja katsomusta. On siis tärkeää tulla nähdyksi ihan omana yksilönä. Kootkaa yhteen ryhmän perheiden moninaisia tapoja ja juhlia. Tehkää omat tai yhteinen miellekartta!

Mediakasvatusta Mämmin kanssa:

Mämmi ja yllätysvieras -video mahdollistaa myös mediakasvatuksen näkökulman huomioimisen varhaiskas- vatuksessa. Mediakasvatus tukee lasten mahdollisuuksia itsensä ilmaisuun yhteisössä sekä aktiiviseen toi- mintaan. Videon avulla voi tarkastella representaatioita ja kuvastoa –kuka videossa esiintyy ja millä tavalla? Videon innoittaman ryhmä voi tehdä mediaprojekteja ja kokeiluja sekä liittää mukaan tunnekasvatusta. Me- diakasvatus on läsnä myös Helsingin kaupungin VASUssa ja erilaiset mediatoteutukset mahdollistavat myös päiväkodin tekemisen jakamista vanhemmille ja avaa vanhemmille ryhmän arjen tapahtumia.

Vinkkejä toteuttamiseen löytyy mediataitoviikko.fi-sivuilta: [Materiaalit - Mediataitoviikko](#)

Hauskoja hetkiä Mämmin ja kavereiden parissa!

t: Mämmityöryhmä/
Varhaiskasvatuksen opettajat
Satu Laakso ja
Päivi Vuorelma-Glad

